

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพของผู้นำครอบครัว

ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย

ผู้วิจัย นางสาวพัชรา ชุ่มชูจันทร์ ปริญญา คหกรรมศาสตรมหาบัณฑิต (การพัฒนาคครอบครัวและสังคม)
 อาจารย์ที่ปรึกษา (1) รองศาสตราจารย์ ดร.วรรณภา โพธิ์น้อย (2) รองศาสตราจารย์สุจิตรา หังสพฤกษ์
 ปีการศึกษา 2549

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลของผู้นำครอบครัวในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย (2) ศึกษาปัจจัยด้านครอบครัวของผู้นำครอบครัวในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย (3) ศึกษาพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพของผู้นำครอบครัวในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย (4) วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพของผู้นำครอบครัวในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย (5) วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านครอบครัวกับพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพของผู้นำครอบครัวในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย

กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้นำครอบครัวในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย จำนวน 400 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอนและการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป สถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าไค-สแควร์

ผลการวิจัยพบว่า (1) กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ร้อยละ 93.8 มีอายุอยู่ระหว่าง 31-40 ปี ร้อยละ 42.0 ระดับการศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษา / ต่ำกว่า ร้อยละ 38.2 มีอาชีพค้าขาย / บริการ ร้อยละ 40.0 มีรายได้อยู่ระหว่าง 5,000 - 10,000 บาทต่อเดือน ร้อยละ 70.0 เคยไปใช้บริการจากโรงพยาบาล / สถานีอนามัย ร้อยละ 86.8 เคยไปใช้บริการจากสวนสาธารณะ / สวนสุขภาพ / สถานที่ออกกำลังกาย ร้อยละ 57.5 ไม่เคยไปใช้บริการจากชมรมสร้างสุขภาพ ร้อยละ 75.5 (2) กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีรายได้ครอบครัวไม่เพียงพอต่อการดำเนินชีวิตครอบครัว ร้อยละ 59.0 ลักษณะครอบครัวเป็นครอบครัวเดี่ยว ร้อยละ 64.8 ความสัมพันธ์ภายในครอบครัวอยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ 48.0 (3) กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=1.07$) (4) ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน การไปใช้บริการจากโรงพยาบาล / สถานีอนามัย การไปใช้บริการจากสวนสาธารณะ / สวนสุขภาพ / สถานที่ออกกำลังกาย และการไปใช้บริการจากชมรมสร้างสุขภาพ (5) ปัจจัยด้านครอบครัวที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ได้แก่ ความเพียงพอของรายได้ครอบครัว และความสัมพันธ์ภายในครอบครัว

คำสำคัญ พฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพ ผู้นำครอบครัว ภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย

Thesis title: Factors Related to Health-Promoting Behaviors of Family Leaders in the Eastern Region of Thailand

Researcher: Miss Patchara Chumchugan; **Degree:** Master of Home Economic (Family and Social Development); **Thesis advisors** (1) Dr.Wannapa Ponoy, Associate Professor; (2) Sujittra Hungspruke, Associate Professor; **Academic year:** 2006

ABSTRACT

The purposes of this research were (1) to study personal factors of family leaders in the eastern region of Thailand, (2) to study family factors of family leaders in the eastern region of Thailand, (3) to study health-promoting behaviors of family leaders in the eastern region of Thailand, (4) to analyze personal factors related to health-promoting behaviors of family leaders in the eastern region of Thailand, (5) to analyze family factors related to health-promoting behaviors of family leaders in the eastern region of Thailand.

The research samples were 400 family leaders in the eastern region of Thailand who were randomly selected by the multi-stage random sampling and simple random sampling techniques. Questionnaires constructed by researchers were used for data collection. Data were analyzed by the computer program. Statistics used for data analysis were percentage, means, standard deviation, and the Chi-square test.

The research results were as follows: (1) the majority of the samples were male (93.8%), aged between 31- 40 years (42.0%), had primary education or lower (38.2%), most occupations were merchants and services (40.0%), their incomes ranged between 5,000 -10,000 bath a month (70%), used services in the hospitals /public health centers (86.8%), used public parks /health parks /exercise places, (57.5%) and never used services in health clubs (75.5%); (2) the majority of the samples had insufficient income for their cost of living (59.0%), were from the nuclear family (64.8%), and the family relationships were moderate (48.0%), (3) the health-promoting behaviors of the samples were at the moderate level ($\bar{X}=1.07$), (4) the personal factors related to health-promoting behaviors of family leaders in the eastern region of Thailand at the .001 level of statistical significance were: age, education level, occupation, income, services received from hospitals /public health centers, public parks /health parks /exercise places, health clubs; (5) family factors related to health-promoting behaviors at the .001 level of statistical significance were income insufficient and family relationships.

Keywords : Health-promoting behaviors, Family leaders, Eastern region of Thailand